

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"ה

תיק 1280170/5

בבית הדין הרבני הגדול ירושלים

לפני כבוד הדיינים:

הרב אליעזר איגרא, הרב שלמה שפירא, הרב מיכאל עמוס

המערערת: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד מורן סמון)

נגד

המשיב: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד ציון סמוכה)

הנדון: מניעת יציאת קטינים את הארץ כשיש יסוד לחשש שמטרתה הברחתם לשם ניתוק מהאב והשגת יתרונות משפטיים בחו"ל

פסק דין

לפני בית הדין ערעורה של האם על החלטת בית הדין האזורי הדוחה את בקשתה לביטול צווי עיכוב הנסיעה שהוצאו נגד הילדים ללא קבלת ערבות מתאימה ואמיתית שתבטיח שהילדים יחזרו ארצה ותמנע מהאם את העברת והברחת הילדים לאיטליה על מנת שלא להחזירם, כפי שהצהירה שבכוונתה לעשות כשהגישה את תביעותיה באיטליה, כנגד המשיב, כבעל – תביעה לפירוד אזרחי, וכאב – תביעה למזונות הילדים.

בית הדין נימק את החלטתו בשלושה נימוקים:

א. התנהלות האישה – האם מראשית ההליך מראה כי היא מנסה לשוב לאיטליה, כפי שהיא עצמה הצהירה בפני בית המשפט באיטליה. האישה לא כיבדה את ההליך המתנהל לפנינו וממשיכה בהליכי משפט באיטליה. ראה בעניין זה פסק דין בנושא הפורום הנאות ופסק דין לחיוב בגט.

ב. לא חל כל שינוי בנסיבות שבעטיין הוצאו צווי העיכוב, והחשש כי לא ישובו ארצה נותר כשהיה.

ג. ערבות בסך 25,000 ש"ח [שהוצעה] לחזרת ארבעה אנשים אינה מקובלת. לסבר את האוזן – בתיק אחר המתנהל לפנינו נדרשה ערבות בת מאות אלפי שקלים לחזרת אדם אחד.

בית דיננו כבר קבע בערעור קודם, שמחד גיסא צדק בית הדין קמא שהפורום הנאות לדון בעניינם של הצדדים הוא הערכאות השיפוטיות בישראל. ובית הדין מוסמך לדון בגרושין ובכרוך לגרושין.

אומנם בענין הצו שנתן בית הדין האזורי שעל המערערת לפעול מיידית לסגירת התביעה ולביטול ההליך בבית המשפט באיטליה קיבלנו את ערעור האישה וקבענו שצו זה מיותר ואין בו צורך בנסיבות המקרה ושמשכך בית הדין אינו צריך לאסור על המערערת להגיש תביעות במקומות כאלה או אחרים, או להורות לה לסגור תיקים. לדעתנו, צווים אלה שמורים למקרים קיצוניים, ולא למקרה דנן.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עם זאת, אף שביטלנו את הצו שהורה למערערת למחוק את תביעותיה באיטליה, על כל פנים המשך התנהלותה המשפטית בפני הערכאות באיטליה מורה לכאורה שהמערערת אינה מקבלת ומכבדת את החלטת בית הדין וממשיכה לפעול כראות עיניה.

אכן התנהלות שכזו אינה הפרה של החלטת בית הדין מצד האם, לאור החלטתנו. וכמו כן הכרעת בית הדין אינה יכולה לפגוע בסמכותה של ערכאה שיפוטית במדינה אחרת לפעול כראות עיניה, שהרי דוקטרינת הפורום הנאות היא לעניין קביעת הסמכות של הערכאה שקבעה שהדין לפנייה הוא הפורום הנאות, אך אין בה שלילת סמכות מערכאת חוץ, ואין היא דומה לדוקטרינת כיבוד הערכאות הנוהגת בין ערכאות שונות במדינת ישראל, המורה לערכאה אחת לכבד ערכאה אחרת ולהימנע מלדון ולשיטה אחרת אף מונעת מערכאה אחרת לדון במה שנידון בחברתה, והארכנו בזה במקום אחר ואין כאן מקומו.

עם זאת התנהלות המערערת מובילה גם להנחה – השערה שכשתוכל המערערת למסמס את סמכות הערכאות השיפוטיות בישראל, סביר שתעשה כן.

בדיון שנערך לפנינו הודתה באת כוח המערערת שהתנאי להקניית סמכות לבית המשפט באיטליה במזונות הילדים, תלויה בשהותם של הילדים באיטליה בפועל. משכך, איננו יכולים לדחות את ההנחה שחלק ממטרת המערערת בתביעתה לביטול עיכוב היציאה היא הברחת הילדים לאיטליה, הברחה שתאפשר לה פתיחת הליכים בעניינים שבהם היא חפצה, מחד גיסא, ומניעת הקשר של הילדים עם אביהם, מאידך גיסא.

כמו כן אין ספק שהמערערת לא מוכנה (ולטענתה לא יכולה) להעמיד ערובה אמינה ויעילה, שתבטיח את חזרת הילדים לארץ ומניעת הברחתם מהאב. הערובה שהציעה המערערת לגבי התחייבות דודתה אינה יעילה ואינה אמינה, ואם אכן הדודה, שלדברי המבקשת מוכנה שיוצא צו עיכוב יציאה כנגדה, מאמינה שהמערערת מתכוננת להחזיר את הילדים לארץ, היה ניתן להעמיד ערובה מתאימה על ידה. בית דיננו ניסה להציע הצעת פשרה שלפיה יצאו בכל פעם בנפרד שני ילדים, כדי לאפשר לילדים לעזוב את הארץ לביקור באיטליה ולהיפגש עם משפחת האם, אך המערערת דחתה הצעה זו והציעה הצעה אחרת שעיקרה עזיבת כל הילדים יחד את הארץ.

סוף דבר, בית הדין האזורי, בהחלטתו, דרש ערובה אמינה, ערובה שלא הועמדה על ידי המערערת.

נוסיף ונאמר: ככלל אין דרכה של ערכאתנו, ערכאת הערעור, להתערב בשיקול הדעת של בית הדין האזורי, המכיר ומעורה בפרטי התיק, והחלטתו היא התנהלות הגיונית וסבירה בנסיבות העניין. ולבד מזאת אין אנחנו יכולים להימנע מלומר גם שטיעוני המערערת לפנינו והתנגדותה להציע ערובה אמינה מורים שחששו של בית הדין וחשדו אינו בהכרח חשש מופרך (ועיין תרגום אונקלוס לשמות פרק י' פסוק י').

מסקנות והוראות

לאור האמור:

- א. בית הדין דוחה את הערעור וקובע שאין מקום להתערב בהחלטת בית דין קמא.
- ב. אם ברצון האם לבטל את עיכוב היציאה שהוטל על הילדים, עליה להציע לבית הדין האזורי ערובות אמינות על פי שיקול דעתו, שיבטיחו את החזרת הילדים לישראל.
- ג. הערובה שהפקידה האם כתנאי לשמיעת ערעורה תועבר לאב כהוצאות משפט.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ד. המזכירות תסגור את התיק.

ה. ההחלטה מותרת בפרסום בהשמטת שמות הצדדים.

ניתן ביום כ"א באדר א' התשפ"ב (22.2.2022).

הרב מיכאל עמוס

הרב שלמה שפירא

הרב אליעזר איגרא

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה